

stitsministeriets opfattelse så positive, at man må bestrebe sig på at sikre, at ordningen med samfundstjeneste udnyttes i betydeligt omfang.

De seneste års tal for anvendelsen af samfundstjeneste må på den baggrund give anledning til overvejelser om, hvorledes man får vendt den negative udvikling i antallet af domme til samfundstjeneste.

Der er allerede iværksat visse foranstaltninger for at imødegå et fald i anvendelsen af samfundstjeneste. Kriminalforsorgen har således taget skridt til at intensivere informationsvirksomheden over for politiet og anklagemyndigheden, domstolene og forsvarerne med henblik på at øge opmærksomheden om muligheden for at anvende samfundstjeneste. Justitsministeriet har endvidere anmodet rigsadvokaten om at påse, at der lokalt bliver levet op til de regler, som rigsadvokaten har fastsat om, hvornår der bør indhentes personundersøgelse med henblik på samfundstjeneste.

Der er imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse også behov for at justere straffelovens regler om samfundstjeneste, således at domstolene får mulighed for at anvende samfundstjeneste mere end i dag.

Med dette sigte foreslås det, at straffelovens § 64 samtidig ændres, således at det i videre omfang bliver muligt sammen med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste at idømme en kort ubetinget frihedsstraf eller en bøde, jf. nedenfor under pkt. 2.3.2.

Ved en dom til samfundstjeneste kombineret med en kort ubetinget frihedsstraf undgås det ganske vist ikke, at den pågældende bliver indsat til afsoning, men den ubetingede del af straffen bliver kortere, end den ville være blevet uden muligheden for at kombinere frihedsstraffen med samfundstjeneste.

Det foreslås også, at straffelovens § 63, stk. 3, ændres, således at der til en dom til samfundstjeneste kan knyttes flere former for vilkår end efter de gældende regler, jf. nedenfor pkt. 2.3.3.

Den praksis, der har dannet sig, hvorefter samfundstjenestens absolutte kerneområde er berigelseskriminalitet bortset fra røveri, bør efter Justitsministeriets opfattelse fortsættes.

Samfundstjeneste ved kriminalitet som f.eks. vold, røveri, narkotikasager og sædelighedsforbrydelser bør stadig anvendes med varsomhed. Hvis det efter en konkret, individuel vurdering findes forsvarligt at idømme en kombinationsdom, jf. nedenfor under pkt. 2.3.2., vil der dog fremover kunne anvendes samfundstjeneste i disse sager (varsomhedsområdet) i videre omfang.

Med hensyn til hærværk bør det bero på en vurdering af forholdets grovhed og omstændighederne i øvrigt, om samfundstjeneste kan finde anvendelse.

Den øgede mulighed, der efter forslaget bliver for dels at kunne kombinere en dom til samfundstjeneste med en kort ubetinget frihedsstraf eller en bøde, dels at kunne knytte vilkår til en dom til samfundstjeneste, må forventes at indebære, at det samlede antal domme til samfundstjeneste vil stige. Den forventede stigning tilsigtes således opnået ved, at samfundstjeneste idømmes ved kombinationsdom i en række tilfælde, hvor lovovertrædelsens alvor efter hidtidig praksis har udelukket brugen af samfundstjeneste, eller ved at der fastsættes yderligere vilkår, der vil kunne medføre anvendelse af samfundstjeneste over for personer, der ellers ikke skønnes egnet hertil.

I bilag 3 til lovforslaget findes eksempler fra praksis på forskellige typer af lovovertrædelser, hvor samfundstjeneste har været anvendt eller overvejet anvendt.

Det er i øvrigt hensigten, at udviklingen med hensyn til anvendelsen af domme til samfundstjeneste skal følges mere intenst, bl.a. således at virkningen af den ny lovgivning kan belyses. Justitsministeriet vil også være opmærksom på muligheden for at iværksætte forskning vedrørende samfundstjeneste.

2.3.2. Kombinationsdom

Ved lovfæstelsen af reglerne om samfundstjeneste i 1992 foreslog justitsministeren, at der i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste kunne idømmes ubetinget frihedsstraf eller bøde. Frihedsstraffen skulle dog ikke kunne overstige 3 måneder.

Et flertal i Retsudvalget fandt imidlertid, at det ikke forekom acceptabelt at overføre en vid adgang til at afsige kombinationsdom til reglerne om samfundstjeneste.

Flertallet i Retsudvalget henviste i den forbindelse til opfattelsen blandt flertallet i Straffelovrådet, der med hensyn til kombinationen med ubetinget frihedsstraf fandt, at forudgående afsoning let ville få meningen med samfundstjenestedommen til at fortone sig for den dømte.

Med hensyn til kombination med bøde var der efter Straffelovrådets opfattelse ikke så store ulemper som ved kombination med ubetinget frihedsstraf. Straffelovrådet fandt imidlertid, at der også i denne henseende kunne opstå en uklarhed om reaktionens formål og målestokke, når der ved samme dom og for samme kriminalitet pålægges den dømte både en pligt til at udføre ulønnet arbejde og at betale en bøde. Flertallet i Straffelovrådet fandt derfor, at adgangen til at idømme en bøde samtidig med en dom til samfundstjeneste burde begrænses til tilfælde af sammenstød mellem uligeartede straffelovovertræ-